

سود ۵۰ درصدی بانک‌ها در برابر ۱۲ درصدی فولاد؛ مدیرعامل ومعادن خواستار اصلاح سیاست‌های اقتصادی شد

اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، در چهارمین سمینار تحلیلی اندیشکده فولاد و صنایع معدنی ایران با تشریح روند کاهش حاشیه سود در زنجیره معدن و فولاد، نسبت به افت انگیزه سرمایه‌گذاری، افزایش هزینه‌های انرژی و ضرورت اصلاح سیاست‌های اقتصادی و ارتقای بهره‌وری هشدار داد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی معدن پیشرو؛ اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، در چهارمین سمینار تحلیلی اندیشکده فولاد و صنایع معدنی ایران با تشریح روند کاهش حاشیه سود در زنجیره معدن و فولاد، نسبت به افت انگیزه سرمایه‌گذاری، افزایش هزینه‌های انرژی و ضرورت اصلاح سیاست‌های اقتصادی و ارتقای بهره‌وری هشدار داد.

هشدار درباره کاهش شدید حاشیه سود در زنجیره معدن و فولاد

وی با اشاره به بررسی‌های انجام‌شده درباره روند سودآوری صنایع معدنی و فولادی اظهار کرد: برنامه‌ریزی در کل زنجیره زمانی معنا پیدا می‌کند که بدانیم به چه سمت و سویی در حال حرکت هستیم. بر اساس آمار متوسط شرکت‌های کشور، حاشیه سود بخش کانی‌های فلزی از ۵۷ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۴۳ درصد در سال ۱۴۰۱، ۳۵ درصد در سال ۱۴۰۲، ۲۹ درصد در سال ۱۴۰۳ و ۲۴ درصد در سال ۱۴۰۴ کاهش یافته است.

سعدمحمدی با اشاره به وضعیت صنعت فولاد افزود: حاشیه سود شرکت‌های فولادی نیز از ۳۶ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۲۵ درصد در سال ۱۴۰۱، ۲۴ درصد در سال ۱۴۰۲، ۱۹ درصد در سال ۱۴۰۳ و ۱۲ درصد در سال ۱۴۰۴ رسیده است. با چنین روندی، این پرسش مطرح می‌شود که انگیزه سرمایه‌گذاری جدید در این بخش چیست؟ وقتی نمودارها خود به‌روشنی روند کاهش سودآوری را نشان می‌دهند، باید در نگاه‌ها و سیاست‌ها تجدیدنظر کرد.

مقایسه سود بانک‌ها با صنعت؛ ضرورت اصلاح سیاست‌های اقتصادی

وی با مقایسه وضعیت بانک‌ها و صنایع تولیدی گفت: حاشیه سود بانک‌ها در سال ۱۴۰۰ حدود ۳۴ درصد، در سال ۱۴۰۱ معادل ۳۲ درصد و در سال ۱۴۰۴ حدود ۵۰ درصد بوده است. این در حالی است که بانک‌ها تولیدکننده نیستند و اشتغال مستقیم ایجاد نمی‌کنند. بانک باید در خدمت تولید باشد، اما اعداد نشان می‌دهد هزینه تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی بسیار بالاست و این موضوع ضرورت اصلاح مدیریت و سیاست‌گذاری را دوچندان می‌کند.

مدیرعامل «ومعادن» با اشاره به ارزش بازار سرمایه ایران اظهار کرد: ارزش کل بازار سرمایه کشور حدود ۸۵ میلیارد دلار است؛ رقمی که نشان می‌دهد ارزش واقعی شرکت‌ها در بورس به‌درستی منعکس نشده است. اگر این روند ادامه پیدا کند، طبیعی است که سرمایه‌گذاران تمایل کمتری برای ورود به بخش تولید داشته باشند و سرمایه خود را به سمت بخش‌های دیگر هدایت کنند.

ظرفیت‌های مازاد و چالش صادرات در پنج سال آینده

وی با اشاره به ظرفیت‌های ایجادشده در صنعت فولاد گفت: نسبت تولید به ظرفیت در جهان حدود ۶۸ تا ۷۰ درصد است، اما این نسبت در ایران پایین‌تر بوده و با روند فعلی احتمالاً به حدود ۵۶ تا ۵۷ درصد خواهد رسید. این بدان معناست که ظرفیت‌هایی بیش از نیاز بازار ایجاد شده و در صورت بی‌توجهی به بازارهای صادراتی و میزان تقاضا، طی پنج سال آینده با چالش‌های جدی مواجه خواهیم شد.

سعدمحمدی با اشاره به وضعیت تولید گندله و قیمت مواد اولیه افزود: با شرایط فعلی، بخش قابل توجهی از تولید گندله در ماه‌های آینده روی زمین خواهد ماند، زیرا قیمت‌های فعلی صرفه اقتصادی لازم را ندارد. قیمت سنگ‌آهن و هزینه‌های تولید شامل آب، برق، دستمزد و سایر هزینه‌ها نیازمند ایجاد توازن است.

پیشنهاد سامانه آنلاین برای پایش مستمر زنجیره

وی پیشنهاد کرد سامانه‌ای دائمی و برخط برای پایش وضعیت زنجیره ایجاد شود و گفت: پیشنهاد من این است که با ایجاد یک سیستم آنلاین، وضعیت این زنجیره به‌صورت مستمر کنترل شود، زیرا تصمیم‌گیری‌های روزمره بدون رصد دقیق، می‌تواند به خطاهای جدی منجر شود.

مدیرعامل «ومعادن» سپس به تشریح نیاز انرژی در زنجیره فولاد پرداخت و گفت: مدیرعامل «ومعادن» سپس به تشریح میزان مصرف انرژی در زنجیره فولاد پرداخت و گفت: برای تولید هر تن محصول نهایی (نورد) در کل زنجیره، از مرحله کنسانتره تا نورد، حدود ۴۴۴ مترمکعب گاز، یک‌هزار و ۱۰۷ کیلووات‌ساعت برق و سه‌هزار و ۶۰۰ لیتر آب مورد نیاز است.

افزایش سرسام‌آور هزینه‌های انرژی؛ تهدید اصلی سودآوری

وی با مقایسه سهم انرژی در قیمت تمام‌شده فولاد در ایران و جهان اظهار کرد: در بسیاری از کشورهای جهان، سهم آب، برق و گاز از بهای تمام‌شده فولاد بین ۱۲ تا ۲۰ درصد است و به‌طور متوسط در سال‌های اخیر حدود ۱۶ تا ۱۷ درصد بوده است. سرمایه‌گذار در این کشورها به‌خوبی می‌داند با چه هزینه‌ای مواجه است و سیاست‌ها نیز ثبات بیشتری دارد.

سعدمحمدی ادامه داد: بررسی روند جهانی نشان می‌دهد طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۵، قیمت گاز حدود ۱۴ درصد، برق حدود ۲۲ درصد و آب حدود ۲۰ درصد افزایش یافته است، اما در ایران رشد تعرفه‌های انرژی با شیب بسیار بیشتری در حال وقوع است.

وی با اشاره به تعرفه برق صنایع فولادی گفت: نرخ برق فولادی‌ها از سال ۱۴۰۰ روند صعودی قابل توجهی داشته و حتی در بورس انرژی به حدود ۲۰ هزار تومان نیز رسیده است. همین افزایش هزینه‌ها یکی از عوامل اصلی کاهش حاشیه سود فولاد از ۳۶ درصد به ۱۲ درصد بوده است.

مدیرعامل «ومعادن» در تشریح عملکرد سه‌ماهه برخی شرکت‌ها نیز اظهار کرد: اگرچه گزارش‌های سه‌ماهه برخی شرکت‌ها نسبت به سال گذشته مثبت است، اما این موضوع نباید تحلیل‌ها را گمراه کند؛ زیرا در برخی شرکت‌ها به دلیل افزایش نرخ بهره‌برداری از ظرفیت یا تغییر ترکیب تولید، سودآوری به‌صورت مقطعی افزایش یافته است. هرچه استفاده از ظرفیت تولید بیشتر باشد، هزینه‌های ثابت سرشکن شده و سودآوری نیز افزایش می‌یابد.

وی درباره تعرفه گاز نیز گفت: قیمت گاز همچنان در حال افزایش است و بخشنامه وزارت نفت نیز نشان می‌دهد احتمال تغییر مجدد نرخ‌ها پس از پایان مرداد وجود دارد. همچنین افزایش قیمت گازوئیل، هزینه حمل‌ونقل و فعالیت‌های معدنی را نیز به‌طور مستقیم افزایش می‌دهد.

سعدمحمدی با اشاره به هزینه آب افزود: تعرفه آب نیز روند افزایشی دارد و از ۳۰۰ تومان عبور کرده است. همچنین آب انتقالی از خلیج فارس و عمان نیز هزینه‌های بالایی را به صنایع تحمیل می‌کند.

وی تأکید کرد: با روند فعلی، طی دو تا سه سال آینده قیمت انرژی در ایران به قیمت‌های جهانی نزدیک خواهد شد و مزیت سنتی انرژی ارزان برای صنعت فولاد از بین می‌رود. بنابراین چاره‌ای جز سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین، کاهش مصرف انرژی و بهبود بهره‌وری وجود ندارد.

الزامات صادراتی و مالیات کربن از ۲۰۲۸؛ ضرورت تغییر فناوری

مدیرعامل «ومعادن» با اشاره به الزامات صادراتی اظهار کرد: بر اساس الزامات و کنوانسیون‌های بین‌المللی، از سال ۲۰۲۸ واحدهایی که گواهی‌های لازم را نداشته باشند، در صادرات با پرداخت هزینه‌های اضافی از جمله مالیات کربن مواجه خواهند شد و این موضوع ضرورت برنامه‌ریزی برای کاهش مصرف انرژی را دوچندان می‌کند.

وی با تأکید بر ضرورت انتقال فناوری‌های جدید به صنعت فولاد گفت: انجمن فولاد می‌تواند با برگزاری سمینارهای تخصصی و ارائه فناوری‌ها و تجربیات نوین دنیا، نقش مهمی در کاهش هزینه‌های تولید ایفا کند. ارائه راهکارهای جدید، این سمینارها را از رویدادهای تکراری متمایز خواهد کرد.

بهره‌وری واقعی؛ کاهش قیمت تمام‌شده یا افزایش ایمنی، نه صرفاً افزایش تولید

سعدمحمدی در پایان خاطرنشان کرد: اگر صنعت فولاد با همین روند ادامه مسیر دهد، به‌تدریج سهم خود را در بازار سرمایه از دست خواهد داد. باید سرمایه‌گذاری، بهره‌وری و کاهش قیمت تمام‌شده را در اولویت قرار دهیم. افزایش تولید به‌تنهایی به معنای بهره‌وری نیست؛ بهره‌وری واقعی زمانی محقق می‌شود که با استفاده از فناوری‌های نوین، قیمت تمام‌شده کاهش یابد یا سطح ایمنی ارتقا پیدا کند. امروز نیز معتبرترین مجلات علمی جهان، مقالاتی را می‌پذیرند که خروجی آن‌ها یا افزایش ایمنی باشد یا کاهش قیمت تمام‌شده. این دو شاخص می‌تواند مبنای مناسبی برای ارزیابی و توسعه صنعت فولاد کشور باشد.